

Stefan Heck

Redaktørens hjørne

Det nye året har startet som vanlig med planlegging av årsmøtet og årets aktiviteter. På Regionsseminaret ble en del av oss inspirert om hvordan lokallagets arbeid kan opplegges på en enda bedre måte. Nå gjelder det å få med seg resten også. Det venter mange spennende oppgaver ...

Lokallaget trenger hjelp til utsending av medlemsarket. Det er en del arbeid som gjenstår etter at selve innholdet er ferdig redigert, bl.a. bestilling av adresselapper, leting etter sponsorer (mot reklame), oppkopiering, bretteing, frankering og levering til posten. Det hele ta gjerne en par timer hver fjerde måned. Er dette noe for deg?

Rita H. Kristensen

Innkalling til årsmøte i Naturvernforbundet i Tromsø

Dato: torsdag 23. februar 1995, kl 19⁰⁰
Sted: lokallagets kontor i Skippergata 11B

Saksliste:

- Valg av ordstyrer
- Årsmelding og revidert regnskap
- Arbeidsprogram og budsjett for kommende år
- Saker fremlagt av styret og medlemmer
- Valg av leder, styremedlemmer, valgkomite, revisor, utsendinger til fylkesårsmøte og landsmøte

Valgkomiteen har jobbet godt, så det er ikke "farlig" å komme! Saker til årsmøtet må være styre ihende innen 16.2.95.

Som inspirasjon til framtidig arbeid blir det holdt foredrag av landskapsarkitekt Tove Gile Stakland ved Statens Vegvesen om "veger og miljø".

Inger Meland

Årsmelding for 1994

Generell aktivitet

I fjor hadde vi grupper som arbeidet med saker, mens det i år stort sett har vært styret som har vært aktivt i saksarbeid og det organisatoriske arbeidet. Det har vært mange og tildels spredte saker i år og ingen klar

"stor sak" som i fjor da vi jobbet mye med transportplanen.

Styresituasjonen

Styret har vært stabilt i år. Bare Morten Berg har forlatt oss i løpet av året (takk for innsatsen!), og Aud Kvam "rykket opp" fra varaplass til fast styremedlem i høstsemesteret. Siden vi ikke har hatt undergrupper i år har det vært mange oppgaver for styret. Vi ønsker å få sving på noen grupper i det nye året til å gå inn i konkrete saker. Det har vært positivt at "varafolkene" våre har vært aktive i flere saker og konkrete prosjekter, slik at vi alt i alt har vært en stor gjeng som har tatt et tak. Fra november deltok Astrid Fiebich (stud. fra Tyskland), Saari Valkonen (stud. fra Finland) og Eva Merete Lunde (Arkitekt, Tromsø) på styremøtene i mangel av alternative arbeidsgrupper. Rita har styrt med en strukturert hånd og et engasjement som har imponert og dratt oss andre med.

Slik så styret ut i 1994:

Rita H. Kristensen	leder
Inger Meland	sekretær
Lillian Karlsen	styremedlem
Lars Svenson	styremedlem
Dag T. Elgvinn	styremedlem
Morten Berg	styremedl. til flytting i aug.
Aud Kvam	1. vara, styremedl. fra aug.
Christian Uhlig	2. vara
Siri Øiesvold	3. vara
Eilif Nilsen	4. vara

Stefan Heck har fungert som kasserer uten å ha sittet i styret. Valgkomite: Aud Kvam og Eilif Nilsen. Styret har hatt møter en gang i måneden gjennom hele året, unntatt i sommerferien.

Medlemsutvikling

Pr. november 1994 hadde vi 354 hovedmedlemmer i Tromsø. Medregnet familiemedlemmer, pensjonister og livsvarige medlemmer hadde vi totalt 427 medlemmer.

Som de fleste andre miljøorganisasjonene opplever Naturvernforbundet et fall i medlemsmassen. Kanskje er dette naturlig etter den positive medvinden som miljøvern har hatt i 1990-årene. Det er medlemmenes tilslutning og faste kontingent som gjør det mulig å drive miljøarbeid på lokalt og nasjonalt plan. Og dette arbeidet er ikke mindre viktig nå enn før. Vi er så heldige å ha flere fast ansatte i Naturvernforbundet. Dyktige og engasjerte folk som blir hørt av folk med reel makt i politikk og næringsliv. 1995 er utpekt som "naturvernåret". Skal vi fortsette å øke innsatsen for

naturen og miljøet? Da må vi være flest mulig og forsøke å få med flere i aktivt arbeid eller passiv støtte for det vi tror på !

Husrom

Rammene for arbeidet er nå så gode som vi kan ønske oss, med et meget hyggelig kontor i Bymuseets lokaler på Skansen, Skippergata 11B. I sommer flyttet vi fra bandøvinger og høylydte "konserter" på Brygga, Ungdommens hus. Nå deler vi kontor med Naturvernforbundets fylkeslag og Miljøheimevernet og har godt med utstyr å hjelpe oss med (telefon, datamaskin, telefaks og kopimaskin). Ut fra totaltilstanden sosialt, åndelig og materielt burde det være attraktivt å jobbe i Naturvernforbundet for tida. Og vi oppfordrer flere til å besøke oss ! Det er som regel folk på kontoret på torsdagskvelder 19-21. Vi gleder oss over de gode forholdene !

Kontakt med medlemmene

Skriv med smått og stort om aktiviteten og lagets tilstand kom ut i januar, mai og i november. Takk til redaktør Stefan Heck og øvrige skribenter for letlest informasjonsskriv !

Blekkulfklubben

Byjubileet: På "friluftslivets dag" 26. juni var Blekkulf vår representant sammen med Christian Uhlig under åpningen av den nye friluftsparken på Rundvannet.

Natursti: Den første lørdagen i okt. falt den første snøen, og en våt forsamling av 6 unger gikk naturstien i Holtmarka. Lederne, Lars Svenson og Rita Kristensen, hadde laget oppgaver som passet for unger med vinkling på enkel naturkunnskap.

Hemmelig aksjon: Den første helga i november var det bybefolkninga som fikk føle Blekkulf's miljødetektiver på kroppen. Da ble det blåst klarsignal for den hemmelige "aksjon tomgangskjøring". Mellom klokka 11 og 13 gikk skoleunger og noen voksne rundt og delte ut løpesedler til miljøsyndere med motoren på tomgang.

Blekkulf har vært flytende i år og begynner som vi ser å få sving på flere av de åtte armene. Likevel lider klubben fortsatt av voksenmangel. Vi oppfordrer derfor flere til å ta kontakt, for å være med og hjelpe til med gjennomføringen av arrangementer. Det trenger ikke være noe fast engasjement, men hadde vært fint å ha flere å spørre om å hjelpe til i konkrete tilfeller. Vi kan rope at Blekkulf svømmer over til et mere fast tilholdssted i Tromsdalen til våren. Sammen med Rita vil han ha en mer regelmessig klubbaktivitet der.

HVA HAR VI GJORT I ÅR ?

Vi har stått på stand

- Blekkulf og Natur og ungdom stod på stand under messa "Oppvekst 94" i Polarhallen.
- Fra Byjubileet fikk vi invitasjon allerede tidlig i semesteret til å være med på "århundrets marked" med

stand, og takket selvfølgelig ja. Vi innhentet snekkerkyndige, Siri og Urs, og brukte anledningen til å få designet en standsmessig stand. Så 25. juni i et hustrig Tromsø-midsommervær stod vi på plass for å jubilere og informere.

- Under årets internasjonale julemesse 10. desember på biblioteket deltok vi med salgs-stand.

- og vi gikk i tog

Med landsmøte-vedtak på "Nei til EU" i ryggen gikk vi med Naturvernforbundets banner i det historiske fakkeltoget i november sammen med ca 5000 andre.

Vi har skrevet høringsuttalelser og andre brev

Høres kjedelig ut, men kan få følelsene i kok og intellektet til å knake.... fordi sakene dreier seg om inngrep, forandringer og noen ganger ugjenkallelig ødeleggelse av verdifulle økosystemer. En sjelden gang kan vi også gi ros for omsorgsfull planlegging for natur og mennesker ! Naturvernforbundet er høringsinnstans for kommunale reguleringsaker. Det vil si at vi får tilsendt alle saker automatisk. - En hel haug...og vi kan bare se på et lite antall av dem vi syns er viktigst. Vi snapper også opp saker fra aviser og andre media.

... vi har bl. a. uttalt oss om:

- Sykkelparkering i Tromsø sentrum, med oppfordring til plansjefen om å *takke ja til 400.000 kr* fra miljøverndepartementet (at det skulle være nødvendig !!!).

- Hyttebygging i området Sommarøy, Hillesøy, Brenns-holmen. *Oppfordring til varsomhet* i et særdeles vakkert og enestående naturområde.

- Regulering av Kysten rundt Sommarøy, Hillesøy, Brenns-holmen.

- Utbygging av krokenstranda boligfelt. Vi *påpekte den dårlige forvaltninga av strandsonen* i og omkring Tromsø, med fyllinger og ødeleggelser og oppfordret til å øke arealet mellom vannet og bebyggelsen.

- Reguleringsplanen for plassering av polarinstituttet.

- Fornyelse av sørbyen. Positiv plan. Vi (Dag) kom med *ros* men også merknader bl.a. om den planlagte oppvarmingen av fortau. -For luksuriøst ?,- må skje ved lav energibruk.

- Scooterløype i Lyngen i forbindelse med reiselivsarrangementer. Utspill overfor fylkeslaget. Dag skrev forslag til uttalelse basert på argumenter om at *løypa vil bryte med formålene i motorferdselloven* som ikke nevner reiseliv som grunn for tillatelse.

- Transportplanen, føljetong fra tidligere år....

Kort nevnt har vi hatt brevveksling med postverket om miljøkonsekvensene av deres sentraliseringspolitikk, protestert på Ullsfjord Sportsklubb's ønske om helikoptertur til Jiehkkevarri, fulgt opp kommunens forsøksprosjekter på innsamling av papp og papir og hatt flere runder med brevskrivning og kontakter med kommunen og administrasjonen om ulike saker.

... og skrevet leserinnlegg

Dag har fått flere *leserinnlegg* på trykk i Nordlys angående noen av de foran nevnte sakene.

... vi har deltatt i aksjoner:

Grønn handling - Kjøp naturlig mat !

Dette var en landsomfattende aksjon 26. september til 2. oktober. Inger deltok på i Oslo om temaet 2.-4. september. Et av de overordnede målene for kampanjen er å få økt etterspørselen etter økologisk dyrkede varer. Ønsket er at flere jordbrukere påvirkes til å legge om drifta til mer økologiske metoder, som tar bedre vare på livsmiljøet enn det konvensjonelle jordbruket. I år fokuserte vi i Tromsø på muligheten folk har til å kjøpe økologisk dyrkede varer gjennom Kjernehuset. Vi hengte opp plakater og sendte ut pressemelding. Nordlys hadde et oppslag med bilde. Som videreføring i desember jobbet vi med å gi folk forslag til miljøvennlige julegaver.

Naturarvkompanjen

For at vi skal engasjere oss i å ta vare på natur som står i fare for å gå tapt, må vi ha et forhold til denne naturen. Når folk i Tromsø protesterer mot utfyllinger i fjæra og raseringer i områder som f. eks Krokenstranda eller protesterer på veibygging på Brennsholmen er dette signal om at folk har et forhold til disse stedene. I naturarvkompanjen har ett av målene vært å lage en oversikt over slike naturarvsteder i og omkring Tromsø. Ved å synliggjøre områdene blir det lettere å jobbe sammen for å ta vare på dem. Lillian Karisen tok i starten av året initiativ overfor Erlend Rian for å få kommunen med. Og under standen på messa "Oppvekst 94" i mars, møtte Rian, Lillian og Rita pressa. De gikk ut med oppfordring til folk om å komme med forslag på steder som burde stå på ei slik liste. Etter dette fikk vi en henvendelse med forslag om å verne Bakolsen-området. Oppfølging overfor kommunen for å få med skolene i kartleggingen har ikke blitt gjort etter planen fra Naturvernforbundets side, slik at dette desverre har fallt ut. Videre arbeid vil bli å sammenfatte (a) hvilke områder innbyggerne i Tromsø protesterer på at det gjøres inngrep i, (b) innkomne forslag fra "publikum" og (c) områder innbefattet i den nyutkomne marine verneplanen for Tromskysten.

Fylkeslaget markerte kampanjen med vardebrenning på Heia 15.april der flere fra lokallaget deltok.

Vi har vært på turer

12. juni hadde vi *familiedag* på Holt der 5-6 voksne og ditto barn prøvte naturstien. Etterpå fikk vi informasjon om virksomheten ved Holt forskningsstasjon og tok til slutt en kikk på den økologiske forsøkshagen.

I september drev 6-7 av oss litt matauk med *blåbærplukking* på Kvaløya. Turen stod i naturarvkompanjens tegn.

... og utfartshelg til Gåsvær

Også i år ble Gåsværhelga arrangert sammen med andre organisasjoner. Tema var bl. a. fossilt brennstoff, hvordan løser vi hverdagsproblemer til fra jobb / barnehage / fritidsaktiviteter osv. Og søppel-sekkene ble fylt med søppel - i år som i fjor. Hvor kommer all søpla fra....?

... vi har holdt kurs: "De små grønne"

Rita har satt sammen et to-timers kurs om miljøvennlige barnestell som ble holdt første gang 26. oktober på Kvaløysletta helsestasjon. Tema som kurset tar opp er barnemat, klesvask, leker, allergi, klær og andre ting som angår våre "kjære små konsumenter". Det passer til å være en del av helsestasjonenes svangerskapskurs og vi håper at det vil bli etterspørsel fra flere etterhvert.

...og faglige møter

Disse har det ikke vært for mange av i år, men på tampen av året hadde vi et spennende møte med arkitekter:

Eva Merete ble under utstillingen "Byvisjoner" - arkitekters visjoner for den fysiske utviklinga av Tromsø som by, grepet av visjonene til Knut Erik Dahl. Hun tok derfor initiativet til et møte i Bymuseets møterom 15.desember. Det ble et interessant foredrag på de mer ideologiske og filosofiske sidene av utviklingen av Tromsø som by. Med sitater fra Bateson m.fl. hentet de inspirasjon til betraktninger omkring de tomme rommene / landskapet i en by. Med kontroversielle tanker om vår tids hang til nostalgi og trang til å ta vare på det gamle, og forslag om å f.eks rive hele deler av sentrumsbebyggelsen i Tromsø for å anlegge "skog" og til kompensasjon bygge i høyden fortonet det seg som et lite paradoks at vi satt i bymuseets lokaler. Spennende ideer, med utgangspunkt i de åpne landskapene, ikke husene. Vi må tillegge de ubebygde rommene betydning ellers kan de gå tapt, fordi de kan tillegges betydning og andre funksjoner som f.eks. tomter... ! (ed. - se også egen artikkel på neste side)

Som videreføring har vi lyst til å starte en gruppe for å jobbe videre med temaet bymiljø. Dersom du er interessert kan du kontakte oss for nærmere informasjon på telefon 77 68 99 60 tors 19-21, eller legge igjen beskjed på telefonsvareren, så tar vi kontakt.

☞ Stefan Heck

Lokallagets økonomi

Kassereren har laget årsregnskap for 1994 og kan rapportere om en utvikling omtrent som budsjettet. En mer detaljert rapport blir presentert på årsmøtet.

"Naturen er et annet sted"

Årets siste styremøte ble innledet med foredrag og diskusjon under temaet "vern kontra utbygging".

Sivilarkitekt Knut Eirik Dahl, tidligere Blå Strek, lot oss ta del i sine tanker om landskapets "forvitring", her sett i sammenheng med den raske urbaniseringen som finner sted verden over - også her i nord. Med henvisninger til et konkurranseprosjekt i Københavns "bakgårdslandskap", samt et idéprosjekt fra et stykke finsk semiurban virkelighet i aksen Helsinki-innlandet, løftet han oss lydhøre inn i en fremtidsrettet, radikal fortolkningsmåte i forhold til den fysiske planleggingen.

Den nye virkeligheten slik den framtrer i kjølvannet av den "mekanistiske betraktningmåte", en slags "gravemaskinens estetikk", er tydelig lesbar i Tromsøyas restlandskap, hevder Dahl. Det som er i ferd med å skje med øyas grøntområder, er illustrert ved et plansjeoppslag kalt "Manhattan Transfer". Denne viser et avtrykk av den amerikanske storbyens sentrale rutenett som i areal utgjør størrelsen av grønbeltet på toppen av øya (!). Hvis gjeldende utbyggingspraksis ikke endres radikalt, vil vi om kort tid kun stå tilbake med et Tromsø's svar på Central Park (nemlig Prestvannet) omgitt av mer eller mindre "spredt fortetting". Og ytterst møter byen havet - ikke i fjæra, men i form av arealkrevende, dårlig utnyttede fyllinger. Dahls budskap må forstås som et stille rop om at tiden nå er inne for å tenke - det bygges altfor fort - og destruktivt. Det interessante er fremfor alt forholdet mellom landskapet og det bygde - dernest kommer selve bygningsmassens uttrykk. Det er tid for å revitalisere landskapet, fremelske det i den grad det er mulig. Bygninger er temporære innretninger - om nødvendig kan de fjernes for å gi naturen nytt fotfeste.

Dahl knytter vårt "tap" av naturforståelse til det moderne menneskets begrensede og indirekte avhengighet av naturen. Det moderne samfunn gjør sitt beste for å "utslette" dem som gjennom årtusener har hatt sitt levebrød knyttet til forvaltningen av landskapets ressurser; (på våre bredder) fiskeren som kjente havbunnens konturer, reindriftssamens utvidede fortolkning av begrep som veg jmf. flokkens ulineære streifruer, bondens kunnskap om sammenhengen mellom insektbestand og næringsutbytte.

Et forsøk på konklusjon av foredraget blir derfor en kontradiksjon til overskriften som uttrykker et slags evig paradoks: Naturen er ikke et annet sted, den er her og nå - tar vi den ikke på alvor som et premiss i den fysiske tilretteleggingen, eksisterer den om kort tid knapt som annet enn høyforet og avgrenset. Om vi fortsatt er her og kan nyte den, vites ikke.

Bideling - hva er dette?

Nei, vi ønsker ikke å sage biler i to eller flere deler (selv om dette kunne spare miljøet i visse tilfeller). Bideling er en ny idé fra sørlige strøk. Noen få biler skal brukes av mange personer som ikke eier bil selv. Det må altså dannes en slags bilutleiekjubb.

Bilene blir da kjørt veldig mye og skiftes ut oftere enn private biler. Dermed kjører man bestandig de nyeste, miljøvennligste og sikreste modeller. Desuten er kostnadene for den enkelte bruker lavere enn å ha egen bil. For at det hele skal kunne fungere trengs det minst 20-30 medlemmer og visse bo- og bruksmønster.

Det finnes eksempler på bideling i Danmark, Tyskland og Sveits. Framtiden i Våre Hender (FIVH) holder på med å starte opp et prøveprosjekt i Oslo. Det er usikkert om bideling kan være hensiktsmessig i Tromsø, men hvis du er interessert kan du ta kontakt med FIVH's initiativtaker i Oslo, Per Klevstrand, tlf 22 57 11 80.

Rita H. Kristensen

Kopimaskin til salgs

Lokallaget har en liten og handy kopimaskin til salgs. Ved interesse bes henvendes til lederen.

Returadresse: Naturvernforbundet i Tromsø, Postboks 924, 9001 Tromsø

Medlemsbladet gis ut av Naturvernforbundet i Tromsø tre i året (ca. 31. januar, 31. mai og 31. oktober). Bidrag og kommentarer velkommen og sendes til lokallagets adresse. Redaksjonsstutt er 20 dager før utgivingsdato.

B
Post